

COGG 16 april 2025

Van de secretaris mocht mijn reactie een persoonlijke toon hebben, daarom bevat het enkele biografische elementen.

Met instemming heb ik geluisterd naar het verhaal van onze broeder. Als we elkaar zo mogen zien is er al heel veel gewonnen. Wat Groenewegen zong:

't Zijn de kind'ren van de Vader

En van 't zelfde huisgezin.

Wij bestaan malkander nader

Als de band van aardse min.

Een bloedband. Het bloed van Jezus Christus die ons verbindt aan Hem en aan elkaar. Maar nu de praktijk..

Ik moet denken aan de bekende ds. Paauwe.. die nog maar kort in zijn eerste gemeente Yerseke stond (1901). Op een zaterdagmiddag stapte hij een woning binnen waar hij een aantal vissers trof.

Die stelden hem de vraag: “Op de dijk staan ’s zondagsmorgens een massa mensen. Veronderstel nu eens, dominee, dat de Heere Jezus daar kwam. Wij hebben hier zes kerken in Yerseke. Naar welke kerk zou de Heere Jezus deze mensen nu sturen?”

Paauwe antwoordde snedig: “Ik geloof niet dat Hij ze naar een kerk zou sturen, maar Hij zou vragen: wat doen jullie hier?”

Maar als mij voor 2004 het was gevraagd had ik gezegd: de hervormde.. Niet om iets af te doen van de afgescheiden kerken maar de vaderlandse kerk had de oudste papieren en de andere zijn van haar uitgegaan.

Zo ben ik opgevoed, grootgebracht. In een hervormde evangelisatie. Omdat de plaatselijk hervormde gemeente van het dorp vrijzinnig was. Vooral onze vader heeft ons een diep besef bijgebracht dat de Hervormde Kerk de kerk der vaders was. De planting Gods. Die kerk was wel in diep verval. We zagen dat van dichtbij in vrijzinnigheid van de plaatselijke gemeente. En toch vanwege Gods trouw was er voor die kerk verwachting. En dan zouden ook de afgescheiden kerken kunnen terugkeren naar die oude kerk.

Er kwamen mensen bij ons thuis over de vloer die daar ook over spraken.

Namen van oudvaders als Justus Vermeer en Theodorus van der Groe werden genoemd die een herstel verwachtten, niet alleen van Israël maar daaraan verbonden ook een bloeitijd voor de kerk. Er werd verteld van een man uit Rotterdam Veldhoen, een thuislezer, die ook sterke verwachtingen had. Het was voor de oorlog dat hij op een door de weekse dag de Laurenskerk binnenliep waar werklui bezig waren met restaureren. Hij moedigde hen aan en dankte hen, want God zou in deze kerk terugkeren.

God zou Neerlands' vervallen kerk herbouwen als Juda's steen herbouwen uit het stof. Zo ben ik theologie gaan studeren om in die kerk te gaan dienen. En toen brak 12 december 2003 aan. De dag van het fusiebesluit waardoor de hervormde kerk zou opgaan in de Protestantse kerk in Nederland. Voor ons een zwarte dag.. Wat was de verslagenheid groot.. er was werkelijk rouw. Hoe nu verder? Er volgde een moeilijke en verdrietige tijd van strijd, diep wantrouwen, achterklap. Ik weid daar maar niet over uit. Weinig verheffend en zeer onverkwikkelijk.

Mijn ogen zijn toen wel opengegaan voor een stuk kerkelijke hoogmoed. Het gevoel zat diep dat wij het als kerk waren.. Er zal ook nostalgie meegespeeld hebben. Idealisering van het verleden misschien. Maar tegelijk ook oprecht verlangen dat de kerk zou bloeien tot eer van God en zegen voor de samenleving.

En nu schrijven we 2025. Het kerkelijk landschap overziend is het een puinhoop. En ik sta als hersteld hervormde, die naam alleen al is een gedrocht, in een ruïnekerk. En onderwijl, broeder Verhoeven wees daar ook op, raast de secularisatie door. Afgelopen week verscheen het tienjaarlijkse onderzoek "God in Nederland", en dan lezen we wat we weten.. Dat de kerken al meer aan gezag inboeten. Ze hebben nauwelijks, zo stond te lezen, nog invloed op de normen en waarden van hun eigen leden. Laat staan op die van de Nederlandse bevolking. Het voortbestaan van de kerk staat op het spel.

En toch.. tegen de klippen op geloven we, aangevochten en bestreden omdat de feiten een zo'n andere taal spreken, in één heilige katholieke kerk.

We geloven op hoop tegen hoop omdat Christus dood geweest is en leeft tot in alle eeuwigheid. Hij is een eeuwig Koning die niet zonder onderdanen kan zijn (NGB art.27).

Het geloof dat die kerk is beoefenen we met de ogen dicht. Want ik zie het niet. Soms glimpen. Maar op dezelfde manier waarop ik geloof dat God alle dingen geschapen heeft en dat mijn zonde vergeven zijn. Ik zie het niet maar ik geloof Hem op Zijn Woord.

Opvallend is dat in de Heidelbergse Catechismus over de kerk gesproken als werkwoord (Zondag 21). Een werkwoord waarvan Christus het onderwerp is. Hij is het die als Zoon van God zijn gemeente van het begin der wereld tot aan het einde vergader, beschermt en onderhoudt.

Dat maakt de kerk tot kerk. Daar waar Christus aan het werk is. Wij houden de kerk niet overeind. Als wij over de kerk beginnen te praten moeten we het niet hebben over wat wij doen, maar Christus. En we ervaren iets van de kerk waar we ervaren dat Hij ons vergadert, beschermt en bewaart.

We hebben het over de eenheid van de kerk. Broeder Verhoeven wees er al op dat de kerk al één is. Een in Christus. Christus heeft daar om gebeden: „Opdat zij één zijn, zoals Wij één zijn.” (Joh. 17) En Hij weet dat de Vader Hem altijd hoort. En wij weten dat ook.

Wat de kerk tot kerk maakt, vind je in Christus. Broeder Verhoeven merkte het op: hoe dichter we bij de Heere komen hoe dichter we ook bij elkaar komen. Hoe dichter bij het kruis van Christus dan kan het niet anders of er is herkenning, nog beter gemeenschap in Hem.

En dan is het een roeping van alle christenen om die eenheid ook te zoeken, om die zichtbaar te maken.

Maar die eenheid mag en kan niet louter uitwendig zijn. Het moet gevulde eenheid zijn. De eenheid is vooral geestelijk en moet gezocht worden in de gemeenschap der heiligen, de verbondenheid aan Christus als het Hoofd. En vanuit Hem is er de eenheid met allen die Zijn verschijning hebben lief gekregen.

En dan draagt de kerk vier eigenschappen. Ze is *één* en *heilig* en *katholiek* en *apostolisch*. Deze vier eigenschappen mogen we niet tegen elkaar uitspelen. Niet de ene eigenschap verheffen boven de andere. Zoals Rome dat doet met de eenheid of de doperse in de tijd van de Reformatie met de heiligheid.

Ze zijn van gelijk gewicht en gelijke waarde. Ze zijn als de vier schakels van een ketting en er kan er niet één gemist worden.

De kerk is **één** omdat er één God is en één Heere Jezus Christus, Christus heeft één bruid, één tempel, één lichaam.

De kerk is **heilig**. Het is een toegerekende heiligheid die effect heeft op de levens van haar leden in het afgezonderd zijn van de wereld en toegewijd aan God. De genade brengt heiliging met zich mee. Op dit punt komt de tucht om de hoek kijken. In de tucht komt de heiligheid van de kerk tot uitdrukking.

Jezus bidt in Johannes 17 niet alleen om de eenheid maar ook om de heiligheid van Zijn kerk (vs. 17) .

Verder is de kerk **katholiek**. En bestaat uit alle volken, talen en is van alle tijden. Het beleven van de katholiciteit bewaart voor het uitvergrooten van de eigenheid van de eigen kerk en traditie.. hoewel ik de gereformeerde belijdenis zie als de meest heldere vertolking van de Bijbelse boodschap, maar de kerk is breder... Ze is **apostolisch**.. ze is gebouwd en houdt vast en is trouw aan de leer van de apostelen en profeten.

Wat staat ons te doen? We hebben geen programma. Ik voel me als het over de kerk gaat zo vaak machteloos. We moeten ons bekeren en hebben bekering nodig. We staan met lege handen. En die lege handen moeten we vouwen biddend om vergeving en om een hernieuwde krachtige doorwerking van Gods Geest. Bidden, heet goede doen en wachten op Gods uur.

Dat schreef Dietrich Bonhoeffer uit de gevangenis in ne doopbrief aan zijn neefje en naamgenoot Dietrich Bethge. Het was voor de kerk toen een moeilijke tijd en hij schrijft dat de kerk een nog moeilijker tijd tegemoet zal gaan. Hij besluit die brief aan zijn neefje: Bid en doe het goede en wacht op Gods uur. Dat is wat ons te doen staat.

Het gaat over eenheid.. Aan prof W. van 't Spijker werd gevraagd hoe we die eenheid moeten zoeken: Hij zei: Door alles af te leggen wat samenhangt met aardse, vleselijke, misschien hoogkerkelijke gedachten. Christus heeft ons helemaal niet nodig. Je zult elkaar veel moeten geven, misschien nog veel meer vergeven.

Hoe hebt u zelf de eenheid van de kerk gezocht?

Ik heb gedaan waartoe ik geroepen was: het Evangelie prediken. Dat is de grote taak die Christus gebruikt om de Zijnen te vergaderen. Dat is een heel groots ding, als je mag denken of hopen dat je daartoe gebruikt wordt.

Het is het mooiste werk dat er is.

Wij verkondigen niet onszelf, maar wij prediken Christus als de Gekruisigde, zegt Paulus. Daar mag je zegen op verwachten. En op niets anders. Als alle mensen die op de preekstoel klimmen het ooit zover zouden kunnen krijgen dat ze niets anders prediken dan Jezus Christus en Die gekruisigd, dan is de eenheid een stuk dichterbij.

De waarheid is katholiek. Dwaling is sektarisch en leidt tot scheiding.